

In dit nummer:

Mijn studententijd:
ds. D. van der Zwaag
Pagina 3

Onder de loep:
Psychologie
Pagina 4 en 5

TUA OERTOER

OERTOER: €12.000
opgehaald voor Faculté
Jean Calvin!
Pagina 10

VAN DE RECTOR

In de godgeleerdheid streven naar de beste en hoogste kwaliteit

Dit najaar houden we ons in Apeldoorn veel bezig met de **onderwijs**visitatie van begin 2019 en de **onderzoek**visitatie van november 2018. Het gaat bij deze visitaties om de beoordeling van hoe wij aan de TUA onderwijs geven en onderzoek verrichten. Deze visitaties vinden om de vier of vijf jaar plaats

en vragen veel voorbereiding. Een team van deskundigen van andere instellingen uit binnen- en buitenland komt kijken, voert gesprekken met docenten en studenten, leest verslagen en rapporten die we eerst zelf opgesteld hebben, en komt ten slotte met een beoordeling.

Deze visitaties vormen een goede aanleiding eens grondig naar jezelf te kijken, maar geven daarna vaak ook huiswerk om dingen te veranderen of beter te gaan doen. Nodig is dit alles niet alleen omdat de wet het voorschrijft, en ook niet alleen omdat wij aan de eisen willen voldoen en overheids-geld verantwoord willen gebruiken. Nodig is het ook omdat we het aan het vak theologie verplicht zijn. De oude naam was 'godgeleerdheid', en die naam maakt misschien nog duidelijker dat als het om God gaat, onderwijs en onderzoek moeten streven naar de beste en hoogste kwaliteit. Kwaliteit die nodig is voor kerk en wetenschap, kwaliteit die wij willen bieden aan studenten en aan de academische bezinning.

Visitaties kosten enorm veel inspanning, maar leveren ook enorm veel op. Hopelijk gaat u dat ook merken.

Prof. dr. H.J. Selderhuis,
rector

Geestelijk failliet

Jezus zit op een berghelling bij het meer van Galilea. Hij wordt omringd door zijn discipelen en veel nieuwsgierige mensen als hij Zijn eerste rede houdt. Jezus begint zijn prediking met acht zaligsprekingen. De eerste luidt: 'Zalig zijn de armen van geest'.

Als Jezus, de Bron van eeuwige redding, mensen 'zalig' prijst, heeft dat een diepe betekenis. Het Grieks ('makarios') wijst op 'gelukkig te prijzen'. Mensen die gezegend en volmaakt gelukkig zijn in God. Het sluit aan bij het 'welgelukzalig' zoals dat in het Oude Testament vaak gebruikt wordt. Zo worden mensen die 'hun sterkte in de Heere vinden' (Ps. 84:6) en 'de God van Jakob tot hun hulp hebben' (Ps. 146:5) gelukkig geprezen.

De oorsprong van de zaligsprekingen ligt overigens in de Thora en de Psalmen. Het laatste wat Mozes voor zijn dood tot de Israëlieten heeft gesproken, was een zaligspreking (Deut. 33:29). En

het boek Psalmen begint met een zaligspreking (Ps. 1).

Het is niet verrassend dat deze zaligspreking als eerste komt. Zij is namelijk de sleutel van alles wat daarna volgt. Zonder deze zaligspreking is er géén ingang in het Koninkrijk van God. Er is niemand in het Koninkrijk van God die niet arm van geest is. Het is de basis-eigenschap van een christen, en alle andere eigenschappen komen hier in zekere zin uit voort. We kunnen pas vervuld worden als we eerst 'leeg' zijn. Het is dan ook niet verwonderlijk dat een arme van geest in de Bijbel ook wel een 'verbrijzelde en nederige van geest' wordt genoemd. Het gaat over hulpbehoeftige mensen. Laat bijvoorbeeld Jesaja 57:15 of Luc. 18:9-14 eens goed op u inwerken. U kunt Gods Koninkrijk niet binnengaan als een goede, opgepoetste man of vrouw, maar slechts als een arme en hulpbehoevende zondaar. Als iemand die het zelf niet redt.

Zalig zijn de armen van geest. (Math. 5:3)

Bij het Koninkrijk van God hoort het ongekunstelde gewone. Geen pracht en praal. Arm van geest zijn is niet populair in deze tijd. Maar dat was in de tijd van Paulus niet anders. Hij ging in Korinthe niet het podium op vol zelfverzekerdheid en zelfexpressie. Hij maakte niet de indruk een grote, indrukwekkende persoonlijkheid te zijn. Nee, Paulus preekte niet zichzelf, maar 'Christus Jezus de Heere, in zwakheid, en in vreten en in veel beving.' (1 Kor. 2). De mensen zeiden zelfs van hem: 'Zijn lichamelijke aanwezigheid is zwak en zijn spreken is verachtelijk.' (2 Kor. 10). Beste lezer, haal uw identiteit of erkenning niet uit uw kennis, aanzien of bezit hier op aarde, maar alleen uit Christus, die als Enige uw hart kan vervullen (Jac. 2:5).

Misschien denkt u: ik herken mezelf niet in het bovenstaande, hoe word ik een zaliggesproken arme van geest? Zoek het in ieder geval niet bij uzelf! Of begin niet opnieuw met allerlei dingen te 'doen'. Probeer uzelf niet eerst 'geschikt' te maken door meer berouw, gevoel en verlangens te krijgen. Wacht niet. Erken vandaag heel eerlijk uw geestelijke armoede, ja zelfs uw geestelijk faillissement tegenover God. Zelf redt u het nooit en buiten Christus is er geen leven.

Arm van geest wordt u door te zien op een gewillige God die volkomen zalig maakt. Vlucht zonder uitstel als een hulpeloze tot Christus en klamp uzelf aan Hem vast om nooit meer los te laten. Zie op Hem alleen. Hoe meer u van Hem zult zien, hoe duidelijker het zal worden dat er totaal geen hoop is in u. U zult steeds armer van geest worden. Zie op Hem en blijf op Hem zien. U kunt niet écht op Hem zien zonder uw eigen leegte en armoede te voelen. Tegelijkertijd mag u dan deel hebben aan het eeuwige Koninkrijk der hemelen en onvoorstelbaar rijk zijn! Het wordt gegeven aan armen, niet aan rijken. Aan de zwakken, niet aan de machtigen.

Paspoort

Naam:	Arjan Smit
Geboortedatum:	17 augustus 1990
Burgerlijke staat:	ongetrouwd
Woonplaats:	Hoogblokland
Kerkelijke thuisgemeente:	CGK
Studiefase:	verkorte bachelor

Colofon

TUA Connect is het relatie-magazine van de Theologische Universiteit Apeldoorn. Het magazine wordt kosteloos toegezonden aan alle leden van de Christelijke Gereformeerde Kerken, overige relaties en geïnteresseerden.

Versijning

3 keer per jaar, oplage: 28.600

Redactie

Hans Bulten
Prof. dr. M.J. Kater
Jannemarie Vierbergen-Hakvoort
Johannes Visscher
Anja de With-Hoekman
Wilma van der Zande-de Roo

Redactieadres

Theologische Universiteit
Apeldoorn,
redactie TUA Connect
Wilhelminapark 4
7316 BT Apeldoorn
Tel. 055-5775700
e-mail: connect@tua.nl

Adreswijzigingen

Leden van de CGK: Landelijk
Dienstenbureau, Postbus 334,
3900 AH Veenendaal
e-mail: lkb@cgk.nl
Overige: aan het redactieadres

Vormgeving, drukwerk en distributie

Drukkerij Holland, Alphen a/d Rijn

Giften

IBAN NL64INGB0005463945
t.n.v. TUA te Apeldoorn
RSIN-nummer: 820205941.
Giften aan de TUA zijn fiscaal aftrekbaar.

ISSN: 1877-0770

Agenda

3 september 2018

15.00 uur. Opening academisch jaar, met een rede door prof. dr. M.J. Kater.

3 september 2018

19.30 uur. Buluitreiking.

13-14 september 2018

Tweedaagse 'Verandering van het hart, hoe werkt dat?', met o.a. prof. dr. M.J. Kater.

15 september 2018

Start nieuw seizoen vormings-cursus. Zie ook pagina 13.

25 september 2018

19.45 uur. Lezing in het kader van het genootschap Ex Oriente Lux over 'Grafhergebruik in Egypte tijdens het Nieuwe Rijk', door dr. N.T.B. Staring.

28 september 2018

Symposium 'Kind en geloof', mede georganiseerd door de TUA. Het symposium wordt gehouden in het gebouw van Driestar educatief in Gouda. Zie ook pagina 12.

12 oktober 2018

12.00 uur. Symposium 'Kerk en arbeidsrecht'.

23 november 2018

's Middags en 's avonds TUA-dag over het thema 'vergeving'. Zie ook pagina 6.

Meer informatie over deze en andere bijeenkomsten in de agenda op www.tua.nl.

Ds. D. van der Zwaag: 'Ik ben erg dankbaar voor wat ik in Apeldoorn ontvangen mocht'

Het is al lang geleden dat Ds. D. (Dick) van der Zwaag (59) als student rondliep in Apeldoorn, maar desgevraagd komen de herinneringen aan die jaren 1980-1984 direct weer tot leven.

Ds. Van der Zwaag studeerde in eerste instantie aan de Rijksuniversiteit Groningen. Na het kandidaatsexamen kwam hij in Apeldoorn terecht. 'Het eerste wat mij opviel, was het grote verschil in sfeer. In Groningen ging het er heel informeel aan toe, in Apeldoorn was alles zeer formeel. Ik herinner me dat ik in de eerste week aan secretaresse Wilma van der Zande vroeg hoe het kopieerapparaat werkte. Ze zei dat ik even moest wachten, dan zou ze meegaan en het me uitleggen. Opeens klonk vanachter een bureau een stem, die aan een hoogleraar bleek toe te behoren. Hij zei tegen me: "Nee, amice Van der Zwaag, u moet de conciërges vragen. Want de taken zijn verdeeld." Wilma kon niet anders dan met rood hoofd zwijgen. En ik? Ik stond in de deuropening en vroeg me af waar ik toch in vredesnaam was beland.'

Enthousiast

Maar toen de colleges daadwerkelijk begonnen waren, raakte hij al gauw enthousiast over wat er geboden werd. 'Gedegen onderwijs, en dat in strikte gebondenheid aan de Schriften. Dat had ik weleens

anders meegemaakt! Ik genoot werkelijk van alles wat voorbij kwam, of het nu over exegese ging, over praktische theologie of over kerkrecht. En in al die jaren dat ik in de pastorie mag wonen, heb ik veel steun gehad aan wat ik in Apeldoorn heb meegekregen', blikte ds. Van der Zwaag terug.

Net als nu gebeurden er in die tijd ook grappige dingen. 'Ik herinner me bijvoorbeeld dat oude-rejaars tegen ons zeiden dat een van onze hoogleraren die dag zijn befaamde college over de roomse mis zou houden. De titel van dat college luidde "Waarom de mis mis is". De hooggeleerde broeder was erg ingenomen met zijn vondst en sprak de woorden van

*'Ik vroeg me af waar ik toch
in vredesnaam was beland'*

de titel nadrukkelijk uit met een guitig gezicht. Wij hadden echter afgesproken om serieus te blijven kijken. De man bleek werkelijk van zijn stuk. Waarom lachten die studenten niet? Wij zagen zijn ongemakkelijke houding en schoten daardoor spontaan in de lach. Opgelucht lachte de hoogleraar mee, in de veronderstelling dat het even

geduurd had voordat het bekende kwartje was gevallen.'

Werken der duisternis

Natuurlijk zijn woorden en zegswijzen van de hoogleraren de dominee bijgebleven. 'Meer dan eens heb ik ze geciteerd, bijvoorbeeld als een kerkenraad maar ellenlang bleef doorpraten. Dan wees ik op de les van professor Van 't Spijker, die vond dat een kerkenraadsvergadering om tien uur 's avonds afgerond moest worden. "Wat na tien uren besloten wordt, zijn werken der duisternis", zo stelde hij.

Zo ben ik ook nooit vergeten wat professor Velema zei over de preek. We moesten erop letten dat die niet ging lijken op een rondcirkelend vliegtuig, dat maar niet aan zijn landing begint. "Je moet amen zeggen voordat de gemeente dat in gedachten doet."

En van professor Van Genderen heb ik geleerd dat Christus de Middelaar is van het genadeverbond en het Hoofd van Zijn Kerk. En wat het verschil daartussen is. Wat ik mij eveneens van professor Van Genderen herinner, is de opmerkelijke manier waarop hij tentamens afnam. Wanneer hij de indruk had dat je op een

Ds. D. van der Zwaag
als student.

aantal punten nog wel wat meer in de stof mocht verdiepen, dan noemde hij de pagina's van de betreffende boeken op. Bijvoorbeeld: "Leest u de pagina's 278-293 nog maar eens door". Het liet zien dat hij zelf de stof tot in de finesses beheerste.'

Kraakcolleges

Met wat ambivalente gevoelens denkt ds. Van der Zwaag terug aan de zogenaamde kritiekcolleges. 'Je moest dan over een opgegeven tekst een preek voorbereiden en die daarna houden. Medestudenten en hoogleraren werd gevraagd die te beoordelen op de punten exegese, dogmatiek, taal en stijl, voordracht etc. Meestal begon de beoordeling met het vermelden van de waardering voor de poging die was gedaan om de tekst onder woorden te brengen. Om vervolgens op te sommen waar het allemaal grondig misgegaan was. Je begon je af te vragen hoe dat toch straks moest, als de gemeente twee preken per zondag van je verwachtte. Afijn, het hield je in ieder geval nederig en dat is niet verkeerd voor een mens. Onderling noemden we deze bijeenkomsten veelzeggend kraakcolleges.'

Heeft ds. Van der Zwaag in de opleiding iets gemist? 'Ik ben erg dankbaar voor wat ik ontvangen mocht. Praktische vorming kwam echter weinig aan bod. Later is dat veranderd, en tegenwoordig vervullen studenten een stageperiode voordat ze beroepbaar zijn. Wanneer die periode goed ingevuld wordt, zal de aankomende predikant daar zeer zeker zijn voordeel mee doen.'

Paspoort

Naam:	Dirk (roepnaam Dick) van der Zwaag
Geboren:	8 augustus 1959 te Damwoude
Burgerlijke staat:	Gehuwd met Trijntje Marijke (roepnaam Marijke) Bosma
Kinderen:	Twee dochters en een zoon in de leeftijd van 21-27 jaar
Studieperiode TUA:	1980-1984 (daarvoor van 1977-1980 aan de Rijksuniversiteit Groningen)
Standplaatsen:	Klundert (1985-1989), Bennekom (1989-1999), Veenendaal-Pniël (1999-2018) en sinds 24 maart 2018 Siegerswoude / De Wilp

'Psychologie is nodig voor het toekomst'

Al vele jaren behoort psychologie tot het curriculum, het collegeprogramma van de TUA. Uiteraard is het een bijvak en geen hoofdvak, omdat het niet behoort tot de theologische vakken. De oude naam van psychologie was zielkunde. Men vond het belangrijk dat theologen kennis droegen van dit vak. Nog steeds maken vragen als 'wat is de ziel?' en 'hoe werkt die door in het menselijk gedrag?' deel

uit van het onderwijs. In het vak *Psychologische stromingen* staan we daar in het bijzonder bij stil. We ontdekken dan dat de ziel waar we in de kerk over spreken, niet hetzelfde is als waar de psychologie het over heeft. Toch zijn er verbanden.

Een vast onderdeel is ook het vak *Ontwikkelingspsychologie*. Eerstejaarsstudenten moeten

dit volgen, en behalve dat ze hiermee kennis opdoen over de ontwikkeling van de mensen/jongeren, moeten ze het ook op hun eigen ontwikkeling toepassen: 'wie ben ik, en hoe ben ik geworden wie ik ben?' Met behulp van theorieën denken ze hierover na en komen de studenten op het spoor van welke gaven/talenten zij hebben mogen ontwikkelen en waar belemmeringen liggen. Dit alles met het oog op hun toekomstig beroep. Het is ook om die reden dat de synode vroeg dit vak door een vakdocent te laten geven in plaats van door een van de hoogleraren.

Voor degenen die predikant willen worden is *Pastorale psychologie* verplichte kost. Hier wordt de psychologie als instrument gebruikt om zich tot een goede pastor te ontwikkelen. Het gaat dan over mensen met een gewone ontwikkeling, maar ook over mensen met een afwijkende ontwikkeling. Dementie, verstandelijke beperking en psychiatrie zijn onderwerpen die langskomen. Behalve van hoorcolleges wordt gebruikgemaakt van gastdocenten die uit het werkveld komen of 'ervaringsdeskundige' zijn. Veelal doen studenten ook in de praktijk ervaring op. Zo zijn het afgelopen jaar studenten naar een instelling geweest waar mensen kort verblijven in verband met psychosociale problemen. De

Pastorale psychologie: van gesprekstechnieken tot omgaan met psychosociale problemen

Hoe ga je als theoloog om met depressieve gemeenteleden? Welke rol kan de hechting van moeder en kind spelen in het latere leven van een gemeenteled? Hoe benader je gemeenteleden met dementie? Over zulke vragen denken TUA-studenten na bij het vak Pastorale psychologie. Theologie studeren op de TUA betekent dat je les krijgt in een groot aantal vakken, van Pastoraat tot Dogmatiek, van Liturgiek tot Kerkgeschiedenis. Persoonlijk geniet ik wel van die breedte. En een van de vakgebieden die ook tot het brede terrein van de theologie behoort, is Pastorale psychologie.

Tijdens de eerste periode oriënteerden we ons op vragen en problemen in de omgang met mensen met een lichamelijke en/of verstandelijke handicap, een psychiatrische aan-

doening of psychosociale problemen. Het bleef niet alleen bij theorie, want tijdens de colleges waren er ook ervaringsdeskundigen. Zo vertelde iemand over zijn dwarslaesie en een andere ervaringsdeskundige over zijn dochter die het syndroom van Down heeft en wat dit voor impact heeft op het leven van hem en zijn vrouw.

Tijdens de tweede periode oriënteerden we ons op vragen en problemen in de omgang met oudere mensen, al dan niet met (beginnende) dementie. Daarnaast kwamen ook rouw, rouwverwerking en gesprekstechnieken aan bod. Aan de colleges is overigens ook een kleine praktijkstage verbonden. Tijdens deze stage in een tehuis of kerkelijke gemeente mochten studenten in tweetallen gesprekken voeren met oudere mensen (van

wie enkele met dementie) en gaven studenten elkaar achteraf feedback op het gesprek.

Deze colleges en praktijkervaringen zijn erg leerzaam. Een belangrijk leerpunt is bijvoorbeeld dat je weet waar de grenzen van het pastoraat liggen. Als predikant moet je op tijd doorverwijzen naar gespecialiseerde hulpverlening. Een predikant is immers als 'herder' verbonden aan zijn gemeente en niet als maatschappelijk werker. Je moet geen dingen doen waar je niet voor bent opgeleid, want dan is de kans groot dat je brokken maakt. Juist door hulpverlening in te schakelen, kan een predikant betrokken blijven in het pastoraat.

Een predikant komt in zijn gemeente in contact met mensen die allemaal verschillend

stig beroep'

praktische vorming van studenten staat in deze vakken centraal.

Ook in de keuzevakken wordt veel gebruik gemaakt van de praktische psychologievakken. Al enkele jaren wordt het vak *Homoseksualiteit en kerk* aangeboden, en ook *Crisisinterventie bij seksueel misbruik*. Over het algemeen is er veel belangstelling voor deze vakken.

Psychologie maakt deel uit van de vakgroep Praktische Theologie. Hierin werken we samen met vakken als Missiologie (zending/evangelisatie), Homiletiek (preekkunde), Pastoraat en Diaconaat. Van belang is er op te wijzen dat studenten vanaf het eerste jaar ook persoonlijke en geestelijke begeleiding krijgen. Psychologie kan hier een belangrijk aandeel in leveren. Het gaat erom dat we in Apeldoorn goede beroepskrachten afleveren.

*Drs. A. Heystek,
docent
psychologie*

zijn: mannen en vrouwen, jongeren en ouderen, hoog- of minderbegaaft, mensen met ieder een eigen ontwikkeling. Voor toekomstig predikanten en theologen is het dus belangrijk om te leren hoe hij of zij hiermee om mag gaan, waarom mensen op een bepaalde manier reageren en hoe een hulpverleningstraject ongeveer werkt. Daarom moeten studenten die predikant willen worden dit keuzevak verplicht volgen tijdens de studie. En dat is maar goed ook, want er valt veel te leren!

*Willem Jan
van de Velde,
admissiaal
masterstudent*

De waarde van de psychologie voor de theologie (en andersom)

Het vak psychologie bestudeert het gedrag van mensen om zo hun functioneren beter te leren begrijpen.

In de psychologie wordt onder andere gekeken naar processen in mensen, bijvoorbeeld hoe verhouden denken-willen-voelen zich tot elkaar, hoe werken die op elkaar in en is er een verklaring voor te geven hoe dat zo ontstaan is. Daarnaast worden ook processen tussen mensen bestudeerd, dat gaat onder andere over hoe de interactie en communicatie is tussen mensen en op welke wijze mensen daardoor beïnvloed worden.

Waarom is het voor theologen van belang om ook kennis te hebben van de psychologie? Daar waar je met mensen te maken hebt, spelen psychologische processen een rol. De eerste mens waar je echter mee van doen hebt, ben je zelf. De mens is zichzelf een raadsel, wordt wel eens gezegd en juist daarin kan kennis van de psychologie en van psychologische processen jezelf als persoon een dienst bewijzen. Kennis over bijvoorbeeld de ontwikkelingspsychologie kan je helpen te begrijpen welke dingen van invloed geweest zijn op de ontwikkeling die je hebt doorgemaakt, je gezin van herkomst etc. Zelfkennis is een belangrijke voorwaarde voor het goed kunnen omgaan met anderen en vanuit de psychologie wordt veel aangedragen dat je kan helpen om te reflecteren op wie je bent, wat je sterke en minder sterke kanten zijn, waar je grenzen liggen, waarom bepaalde reacties je eerder raken dan andere reacties etc.

Een ander belangrijk aspect van het vak psychologie op een theologie-opleiding is de kennis van psychische problematiek en psychiatrische stoornissen. Zeker wanneer je predikant wordt, krijg je in de gemeente te maken met diverse mensen. Mensen die door verschillende omstandigheden in het leven beschadigd of beïnvloed zijn en bij wie dat doorwerkt in hoe ze functioneren. Daarnaast kom je in aanraking met gemeentelieden die te maken hebben met persoonlijkheidsproblematiek, verslaving of bijvoorbeeld een stoornis in het autistisch spectrum. Het kan dan zeer inzichtgevend zijn om iets te weten van de achtergrond hiervan en op welke manier je daar het beste mee om kunt gaan. Deze kennis helpt je niet alleen in het pastoraat, maar ook in de catechese wanneer je bijvoorbeeld te maken krijgt met jongeren of kinderen met ADHD, faalangst of een vorm van autisme.

Andersom kan de theologie ook van waarde zijn voor de psychologie en ook daarom is het goed dat er op een theologie-opleiding aandacht is voor psychologie. Theologen kunnen psychologen een belangrijke dienst bewijzen door wat in de hulpverlening gedaan wordt ook theologisch te doordenken en zo tot goede christelijke hulpverlening te komen.

*Petronelle Baarda,
wetenschappelijk medewerker
praktische theologie*

De examencommissie: een kritische vriend

In de mailbox van de secretaris van de Examencommissie (EC) verschijnt een berichtje: 'Geachte commissie, bij mijn vorige studie heb ik al 3 ECTS (studiepunten) voor het vak kubernetiek behaald. Daarom wil ik vrijstelling vragen voor de colleges van het TUA-vak. De professor vindt het goed. Kan de commissie hiermee instemmen? (En graag binnen zeven dagen, want de colleges beginnen bijna...).'

Dit is zomaar een voorbeeld uit de praktijk van het werk van de EC. Studenten kennen deze commissie vooral als de instantie die verzoeken tot vrijstelling of aanpassing van het studieprogramma moet beoordelen. Zulke verzoeken komen vaak voorbij, omdat veel TUA-studenten instromen vanuit een andere studie en/of bestaande werkring. Denk aan een leraar godsdienst die zich op latere leeftijd geroepen weet om predikant te worden. Aan de TUA is het in zo'n geval altijd mogelijk om voor bepaalde delen van de studie vrijstelling te krijgen. Daarbij moet wel vaststaan dat aan het einde van de rit alle diploma's voldoen aan dezelfde, wettelijk vastgelegde eisen. Het is de taak van de commissie om daarover te waken.

De EC neemt deze taak heel serieus. Achter de schermen doet de commissie veel meer

dan alleen het bespreken van verzoeken van studenten. Tijdens de vergaderingen, zo'n vijf keer per jaar, worden bijvoorbeeld tentamens en scripties besproken. Hebben de docenten goede vragen gemaakt? Is er een duidelijk antwoordmodel aanwezig? Zijn scripties beoordeeld in overeenstemming met de doelen uit het studieprogramma? Ook wordt gelet op verzuim en fraude. Steekproefsgewijs worden al dit soort vragen besproken. Op basis hiervan geeft de EC als 'kritische vriend' regelmatig feedback aan docenten en studenten.

Ook is de EC betrokken bij allerlei beleidsmatige vragen rondom het programma van onderwijs en examinering. Een voorbeeld hiervan is de vraag hoe we schriftelijke opdrachten en preekvoorstellen beoordelen. Deze werkstukken vormen een belangrijk onderdeel van de studie. Maar, hoe beoordeel je een groepsopdracht voor het vak exegese? Of een preekvoorstel? Geef je overal een cijfer voor? Of, hoe kunnen we op een andere manier een werkstuk beoordelen en de student feedback geven? En zo zijn er veel meer vraagstukken waar de commissie bij betrokken is.

Vanaf 2015 heb ik namens de NGP zitting

gehad in de EC. Ik vond het een heel boeiende tijd, waarin ik veel heb geleerd over het onderwijsproces aan de TUA. Daardoor heb ik nog meer waardering gekregen voor het werk dat in Apeldoorn wordt verzet. Met relatief weinig mensen onderwijs te geven op academisch niveau. Daarbij wordt ruimschoots voldaan aan de vereisten die de overheid stelt, zonder dat de menselijke maat en het perspectief van Gods Koninkrijk uit het oog worden verloren. Het was mooi om hier een tijd lang deel van uit te mogen maken.

Dr. Daniël Timmerman is predikant van de NGK Eindhoven en docent aan de NGP

Op excursie naar de TUA

Op 5 juni ontvingen we de vrouwenvereniging van CGK Barendrecht. Na een lunch volgde een presentatie over de TUA en gaven enkele studenten een rondleiding door de gebouwen.

Regelmatig ontvangen we groepen uit onze achterban en we waarderen deze belangstelling zeer! Ook interesse? Stuur u een mailtje naar dhr. M. Rozema (mrozema@tua.nl).

23 november TUA-dag over 'Vergeving'

Op vrijdagmiddag en -avond 23 november 2018 hopen we op onze universiteit de jaarlijkse TUA-dag te houden. Deze dag is bedoeld voor iedereen die zich betrokken voelt bij de TUA. Voor u dus! Thema dit jaar is 'vergeving'. U bent van harte welkom om het programma (of een deel ervan) en de maaltijd bij te wonen! Graag ontvangen we vooraf uw aanmelding i.v.m. de catering en verdere organisatie van deze dag. Opgeven kan via de agenda op www.tua.nl, door te mailen naar registration@tua.nl, of belt u naar 055-577 705. De toegang is vrij. Er wordt een collecte gehouden voor de onkosten.

Laura bij de Vaate is TUA-ambassadeur CGK Apeldoorn-Centrum

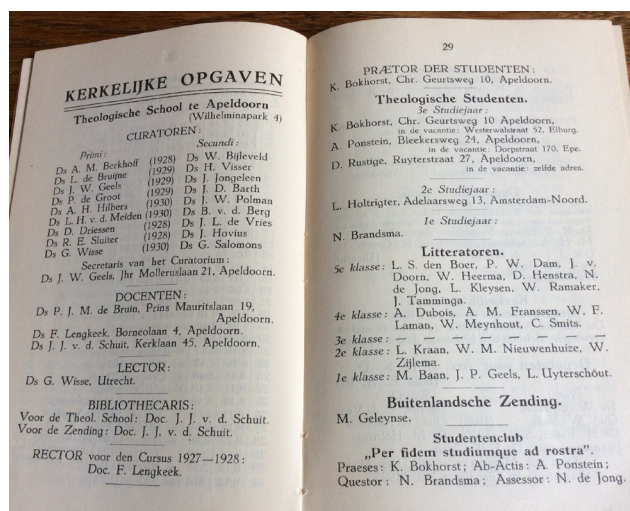
De TUA heeft ambassadeurs in ruim 75 CGK-gemeentes in Nederland. Deze ambassadeurs zijn de verbindende schakel tussen de TUA en de kerken en proberen de universiteit voor het voetlicht te brengen in hun gemeente. Andersom kunnen zij bij de TUA onder de aandacht brengen wat er vanuit de kerken van de TUA verwacht wordt.

Een van deze ambassadeurs is mevrouw Laura bij de Vaate (75). Zij is ambassadeur van de Barnabaskerk in Apeldoorn, op een steenworp afstand van de TUA.

Waarom bent u ambassadeur geworden voor de TUA?

Vanwege mijn betrokkenheid op de Christelijke Gereformeerde Kerken. Dat is altijd zo geweest. Ik ben er in opgegroeid (Zierikzee) en ik voel me er thuis. Met belangstelling volg ik de berichtgeving en de ontwikkelingen omtrent de TUA, ik kan bijvoorbeeld geen jaar zonder het Jaarboekje. En natuurlijk lees ik ook TUA Connect: ik ben blij met dit magazine. Betrokkenheid bij de CGK is voor mij automatisch ook betrokkenheid bij de TUA. Een paar jaar geleden ging de TUA van start met ambassadeurs. Het sprak mij gelijk aan, maar de omstandigheden waren er op dat moment niet naar om mij hiervoor op te geven. Inmiddels lukt dat wél weer, en ik ben er dankbaar voor dat ik dit kan doen.

Een blik in het Jaarboek van de CGK uit 1928.

Waarom is wat op de TUA gebeurt belangrijk?

Op de website van de TUA staan de dingen benoemd zoals ik ze zelf zeker niet zou kunnen bedenken. Allereerst al de slogan 'Denken om te dienen', prachtig en concreet samengevat! Vervolgens: 'Academische vorming van theologen, met name predikanten'. Bij het onderwijs aan de TUA horen ook preekcolleges. Tegenwoordig ben ik hier soms bij aanwezig, omdat deze sinds

'Ik ben er dankbaar voor dat ik dit kan doen'

het afgelopen studiejaar worden gehouden in onze Barnabaskerk. Mooi vind ik het om er bij te kunnen zijn als een van de toehoorders. Een student houdt een preek, daarna volgen reacties van meerdere critici. Een van de studenten vroeg mij, hoe al die kritiek op mij overkwam. Mijn reactie was dat ik het niet als kritiek ervaar, maar als leerzaam en opbouwend. Verrassend voor mij zijn ook de in-

houdelijk sterke reacties van medestudenten, dat vind ik knap.

Daarnaast lees ik op de website dat de TUA een denktank wil zijn voor gereformeerde visie op cultuur en samenleving. Wat is dat – juist ook weer in deze tijd – van belang, om vanuit de Bijbel in staat te zijn om bijvoorbeeld ethische vragen toe te lichten. Een herinnering: in de jaren zeventig en tachtig waren in de gezondheidszorg de medisch-ethische ontwikkelingen zeer actueel. Op een van de congressen over dit

thema sprak o.a. prof. dr. W.H. Velema, samen met nogal anders-denken. Hierdoor ontstonden pittige discussies. Ik heb toen ervaren hoe professor Velema zich niet alleen krachtig staande hield, maar ook zó zorgvuldig zijn zienswijze vanuit de Bijbel kon blijven toelichten.

Wat doet u zoal om de TUA te ondersteunen en wat doe je als ambassadeur?

Voor mij als ambassadeur is het natuurlijk al prachtig dat de preekcolleges nu in ons kerkgebouw worden gehouden. Ik was al een keer geweest, maar als ambassadeur voel ik mij nu nog meer betrokken.

Onder andere informatie hierover geef ik in ons gemeenteblad *Binding* door onder het kopje 'Van de TUA-ambassadeur'. In mei jl. schreef ik over de OERTOER (zie pagina 10 en 11) en in het juninummer over de admisie-examens.

Wij worden goed geïnformeerd door de TUA, door het jaar heen, maar ook op de ambassadeursdagen. In april jl. werden wij bijgepraat over wat speelde in het afgelopen jaar én over de ontwikkelingen, waarbij reacties van de aanwezigen werden gestimuleerd en gewaardeerd.

Behalve mijn taak om gemeenteleden te informeren over de TUA, wil ik ook gestructureerd aandacht geven aan het belang van financiële ondersteuning. Dit door te schrijven over o.a. TUA-vriend worden, de bibliotheek en het financieel ondersteunen van TUA Connect (dat kosteloos wordt verstuurd aan alle leden van onze kerken). Behalve het meeleven met de TUA zijn financiële bijdragen méér dan welkom. Én ons gebed is onmisbaar!

Een lijst van alle gemeentes met hun TUA-ambassadeurs is te vinden op: <https://www.tua.nl/nl/ambassadeurs>

Preekseminar: met 27 preken op zak naar Soesterberg

Met negen man komen we op dinsdag 5 juni 2018 aan in Soesterberg. Ieder in zijn tas een dikke map met daarin maar liefst zevenentwintig preken. Want iedereen heeft zijn huiswerk gedaan: schrijf een preek over 2 Koningen 6 (Elisa en de drijvende bijl), HC Zondag 12 (Christus en christen) en Lukas 7 (De zieke knecht van de hoofdman).

In een conferentiezaal komen we samen om deze preken met elkaar door te nemen. Dit gebeurt, onder leiding van professor Kater, op een geordende manier. Op dinsdag bekijken en bespreken we de inleiding: hoe zit deze in elkaar, wat is de functie, wat is goed en wat kan beter? Vervolgens komt ds. Schenau om te spreken over de reacties en kritiek die je op een preek kunt krijgen. Verder bespreken we de inhoud van de preken over 2 Koningen 6. Hierbij is bij ons ook sprake van verwondering en blijdschap: we mogen weten en vertrouwen dat God voor ons zorgt in alle situaties!

Tussen de besprekingen door wordt er goed voor ons gezorgd: er is genoeg koffie, goed eten en ook tijd voor ontspanning.

Op woensdag gaan we verder met Zondag 12 en Lukas 7. Wat opvalt is dat, ondanks dezelfde inhoud van de preek, er toch echt verschillende preken op tafel liggen. De ruimte ontbreekt om uitgebreid in te gaan op wat er nog meer is besproken, maar u kunt van mij aannemen dat deze dagen erg waardevol zijn geweest. We hebben met waardering, maar ook wel kritisch gekeken naar elkaars preekvoorstellen. Zo mochten

we elkaar verder helpen en van elkaar leren. Wellicht hoort u binnenkort in uw gemeente wel een preek over een van de bovenstaande Schriftgedeelten van een TUA-student. Dit preekseminar in Soesterberg was zo een mooie manier om elkaar goed te leren kennen, en ons zo voor te bereiden op de dienst in Gods Koninkrijk!

Sjors Bulten, admissiaal masterstudent

ReiReS? Wat is dat nou weer?

ReiReS is de afkorting van Research Infrastructure on Religious Studies. Het gaat hier om een door de Europese Commissie gefinancierd project waarin digi-

tale collecties met daarin werken over de Europese religies met elkaar verbonden worden. Doel van het project is de bronnen over jodendom, christendom,

islam, maar ook over andere godsdiensten, beter toegankelijk te maken. Dat is dan weer nodig omdat we in de samenleving met allerlei religies te maken hebben en bijvoorbeeld mensen die in het onderwijs of in een ziekenhuis werken snel goede informatie over de verschillende godsdiensten moeten kunnen vinden. Belangrijk is het ook omdat in ons land christenen wonen die uit de zogenaamde orthodoxe traditie komen – bijvoorbeeld Syrisch-orthodox – en dat het goed is te weten wat hun tradities en gebruiken zijn, om zo van elkaar te leren. De taak van de TUA in dit project is trainingen te orga-

niseren om met name jonge wetenschappers te leren met digitale bronnen om te gaan. In mei van dit jaar kwamen zo'n twintig deskundigen uit Bulgarije, België, Duitsland, Frankrijk, Italië, Nederland en Polen naar Apeldoorn om deze trainingen te plannen.

Kortom: een heel boeiend project! Samen met elf andere instellingen is de TUA bij dit project betrokken en wie wil weten welke dat zijn, kan het beste de website van ReiReS bekijken: www.reires.eu. Daar kunt u zich ook aanmelden voor de nieuwsbrief.

Vertegenwoordigers van de deelnemende instellingen tijdens de kick-offmeeting van het ReiReS-project in Bologna, maart 2018.

NGP neemt afscheid van de TUA

Dr. Ad van der Dussen: 'Er zijn hechte banden gesmeed'

Op woensdag 13 juni 2018 werd in de aula van de TUA een bijeenkomst gehouden waarin we stilstonden bij het afscheid van de Nederlands Gereformeerde Predikantenopleiding (NGP). Dr. Ad van der Dussen, NGP-docent systematische theologie, kijkt terug.

Ik duid kort de voorgeschiedenis van dit afscheid aan. Op 10 oktober 2017 besloot de Generale Synode van de Christelijke Gereformeerde kerken om de medewerking aan de totstandkoming van de Gereformeerde Theologische Universiteit te beëindigen. Een van de gevolgen daarvan was dat de NGP en de vrijgemaakte Theologische Universiteit van Kampen zich op elkaar gingen richten. Nu paste dat toch al in het

proces van toenadering van de Vrijgemaakte Gereformeerde en de Nederlands Gereformeerde kerken. Maar toen na die 10e oktober zowel Apeldoorn als Kampen hard aan het werk ging om de eigen opleiding op nieuwe leest te schoeien, zag de NGP zich genoodzaakt om zonder uitstel de steven te wenden en aansluiting bij Kampen te zoeken. Dat betekende niet alleen dat met ingang van het seizoen 2018/19 de wegen van de TUA en de NGP zouden gaan scheiden, maar ook dat NGK-studenten niet langer geadviseerd zou worden om hun opleiding in Apeldoorn te volgen.

Daarmee komt er een einde aan een periode van bijna vijftig jaar, waarin hechte banden zijn gesmeed. Tijdens de bijeenkomst van 13 juni werden dan ook veel warme woorden gesproken. Oud-student Jelle Knol, nu predikant in Krom-

Het beeldje dat de TUA van de NGP ontving als 'dank voor de goede en gezegende samenwerking'.

menie, roemde de hartelijke sfeer die voor de kleinschalige TUA zo kenmerkend is. Oud-studiebegeleider drs. H. de Jong memoriseerde onder andere hoezeer de Nederlands Gereformeerde kerken gebaat zijn geweest bij de christelijke gereformeerde nadruk op de toe-eigening des heils. Zelf heb ik in een afscheidscollege 'Bescheiden, vrij, kritisch en vrolijk' (zie <https://ngk.nl/werkvelden/ngp/ngpstudiecentrum/sub-ngp-5/>) dankbaarheid uitgesproken voor wat we in Apeldoorn ontvangen hebben. Natuurlijk werd ook benoemd dat er iets pijn-

lijks zit in dit afscheid. NGP-bestuursvoorzitter Ben Vreugdenhil haalde het Franse gezegde aan: 'Partir c'est mourir un peu' – vertrekken is een beetje sterven. Tegelijk sloeg hij naar aanleiding van 1 Thessalonicenzen 5:12-24 hoopvolle tonen aan en gewaagde hij van het blijvend uitzien naar een gezamenlijke toekomst. Zo stond deze bijeenkomst toch vooral ook in het licht van blijvende verbondenheid. Wij nemen als NGP'ers afscheid van de TUA met de wens: 'Het ga u goed, onder de zegen van onze God.'

Dr. Ad van der Dussen

TUA weer hoge score bij NSE

Bij de Nationale Studenten Enquête 2018 heeft de TUA weer een hoge beoordeling gekregen. Op bijna alle onderzochte onderdelen scoren de bachelor en master zelfs nog wat beter dan vorig jaar. Met name het oordeel over de docenten (4,40 op een schaal van 1 tot 5), de studiebegeleiding (4,46), de informatievoorziening (4,39), het studierooster (4,55) en de groepsgrootte (zelfs 4,68) valt erg hoog uit. Het laagst scoort de TUA op het onderdeel internationalisering, maar met een score van 3,58 toch nog ruim boven

het landelijk gemiddelde. Nergens scoort de TUA lager dan het landelijk gemiddelde. Het oordeel over de studie in het algemeen is gestegen van 4,48 in 2017 naar 4,63 nu. Het oordeel over de algehele sfeer is gestegen van 4,66 naar 4,70 en bij de vraag of onze studenten hun studie zouden aanraden aan anderen is de score gestegen van 4,36 naar 4,60. De Nationale Studenten Enquête wordt jaarlijks afgenomen onder studenten van Nederlandse hogescholen en universiteiten.

De uitslag helpt de onderwijsinstellingen om het onderwijs te verbeteren en is voor aanstaande studenten een instrument om tot een weloverwogen studiekeuze te komen.

OERTOER brengt €12.000 op voor theologische faculteit Aix-en-Provence

Studenten en medewerkers van de TUA stonden vrijdag 6 juli 2018 fietsend stil bij de ontstaansgeschiedenis van de Christelijke Gereformeerde Kerken. De sponsorfietsstocht (OERTOER) vertrok in Zierikzee en ging via Noordeloos naar Teuge: de drie eerste CGK-gemeentes, die 125 jaar geleden ontstonden. Met de tocht (230 kilometer!) werd een bedrag van ruim €12.000 opgehaald.

Na een hartelijke ontvangst in Zierikzee en een overnachting bij gastgezinnen stond er een heerlijk ontbijt voor ons klaar.

Met een goed gevulde maag is de ploeg klaar voor de start. Samen met dhr. P. Raven (TUA-ambassadeur van Zierikzee) en de koster en zijn zoon.

De ploeg in actie.

Aanmoediging langs de route.

De eerste tussenstop was bij de CGK in Zwiindrecht.

De vierde CGK-gemeente liet zich niet onbetuigd en was 's nachts om 3.00 uur al met een delegatie vertrokken om bij de start aanwezig te kunnen zijn. Daarbij overhandigden ze een prachtig bedrag.

Op weg naar Noordeloos.

In Noordeloos werden we hartelijk ontvangen met een heerlijke maaltijd en zelfs voor elke deelnemer een pakketje met streekproducten. Zo konden we de tocht weer vervolgen.

Vlak voor Noordeloos, toe aan een etenspauze.

Onderweg door mooi Nederland.

In Ede stonden een stapel pannenkoeken en andere versnaperingen voor ons klaar. Op naar de laatste etappe.

Getekend door Jan Willem Klaassen te Ermelo.

Vlak voor aankomst bij de TUA vloog de fietsenkar in brand en moest de brandweer er aan te pas komen.

Aankomst bij de TUA. Na 230 kilometer onder de warme zon bereikt de volledige groep veilig en wel de universiteit. Klasse!

Hartelijk dank aan iedereen die deze tocht, en de prachtige opbrengst, mogelijk heeft gemaakt. De ontvangst in de kerken langs de route, de inzet van ambassadeurs, de betrokkenheid bij de organisatie, de hartelijke ontmoetingen langs de route, de giften die voor de Faculté Jean Calvin in Aix-en-Provence binnen bleven stromen: het was ronduit hartverwarmend.

Onze sponsors waren:

Specialist in sportswear!

Top Installatiegroep
Installateurs met aanleg

westerman
multimodal logistics

W.A. v. ENGELAND & ZN. B.V.
AANNEMERSBEDRIJF

Schildersvakopleiding
Zutphen

Wijnand's
Auto Service

W
INSTALLATIEBUREAU
WOUDHUIZEN BV

Lezing bisschop Gerard de Korte 'De rechtvaardige samenleving'

Onder deze titel gaf bisschop Gerard de Korte een lezing over 'een katholiek sociale visie' voor het studentencorps PFSAR op 19 april 2018. Niet alleen leden van PFSAR, maar ook andere geïnteresseerden waren hierbij aanwezig, onder andere een verslaggever van het Reformatorisch Dagblad. U kunt het artikel met een bondige samenvatting van de lezing hier lezen: <https://www.rd.nl/kerk-religie/bisschop-de-korte-houdt-pleidooi-voor-solidariteit-met-het-kwetsbare-1.1482208>

Met dit blog wil ik een persoonlijke impressie van de avond geven. Als lid van de studiegcommissie heb ik mede deze lector uitgenodigd als onderdeel van een reeks lezingen rond het thema 'de mens van de 21e eeuw'. Deze avond was de afsluiting van een zoektocht naar deze moderne mens in al zijn veelzijdigheid. Eerder dit jaar maakten we al kennis met de (anti-post)moderne visie van een atheïstisch veganist en met de creatieve blik op de hedendaagse mens van een hippe kerkplanter. En dan nu een roomse bisschop.

Een gevarieerd gezelschap was het wel, de lectores van dit jaar. En dat was precies de bedoeling. Eens verder kijken dan je eigen bubbel, kennismaken met nieuwe perspectieven op de werkelijkheid. Want waar we in de toekomst ook onze studie theologie in praktijk zullen brengen, altijd zullen we mensen van vandaag tegenkomen

die op allerlei vlakken anders zijn dan wijzelf. Of juist verrassend dichtbij staan.

Dat 'dichtbij staan' kwam ook telkens in de lezing van bisschop De Korte terug. Allereerst vanwege de inhoud van de lezing: een visie op hoe een samenleving rechtvaardig is, volgens het rooms-katholieke denken. Ik vermoed dat menig protestants politicus instemmend zou knikken bij het horen van alle (Bijbelse) noties die de bisschop aandroeg. Afgezien van een nuanceverschil in de mensvisie - gereformeerden zitten in het somberste deel van het veelkleurige roomse spectrum - zijn er vooral overeenkomsten in de visie op een rechtvaardige samenleving. Dichtbij kwam de bisschop ook door zelf nadrukkelijk open te staan voor samenwerking waar mogelijk. Met alle christenen, maar ook met alle mensen van goede wil. Politiek en overal in de samenleving.

Bisschop De Korte (foto: RD).

kind en geloof

Woorden van waarde
Het hoogste Woord voor het kleinste kind

SYMPOSIUM
voor ouders, ambtsdragers, leidinggevend en leerkrachten

D.V. vrijdag 28 september 2018
van 15.30 - 20.30 u.
(ook alleen middag- of avondprogramma mogelijk)

Hoofdlezingen door

- Dr. A.J. Kunz
- N. Selles - ten Brinke

Locatie: Driestar hogeschool, Gouda

Meer informatie en aanmelden op: www.evangeliestek.nl/symposium

participerende partijen:
Driestar hogeschool
Driestar educatief
ROND VAN HERVOORMDE ZONDAGSCHOLEN
EvangelieStek

Benieuwd naar drukwerk op papier van restafval? #duurzaam #biobased

Voor advies op maat

Herrejan Veenema

Magazijnweg 8, Alphen a/d Rijn

t: 0172 - 432 297

e: herrejan@drukkerijholland.nl

Grootformaat offsetdruk, digital print & afwerking in eigen huis.

Partner in duurzaam ondernemen

Sinds 1925

Wat verwachten de kerken van de TUA?

Die vraag stond op de uitnodiging voor de vierde ambassadeursdag, die zaterdag 7 april 2018 gehouden werd. De vraag naar wat de kerken van de TUA verwachten, is van belang nu we bezig zijn met een nieuw instellingsplan (een instellingsplan is een strategisch document waarin je aangeeft aan welke zaken je de komende jaren bijzondere aandacht wilt gaan besteden). Het behoud van de band met de Christelijke Gereformeerde kerken is immers essentieel voor de TUA.

Ruim dertig vertegenwoordigers vanuit de kerken zetten die zaterdagochtend ter plekke hun antwoorden op deze vraag op papier. Met stip op nummer één kwam naar voren 'het opleiden van predikanten en ze een gedegen bagage meegeven met aansluiting op wat er vandaag speelt'. Op zich niet verwonderlijk, want daartoe is in 1894 de 'school der kerken' ook opgericht. Als belangrijke tweede kwam de oproep om samenwerking met anderen te blijven zoeken. Dat is wel opmerkelijk, omdat de Generale Synode van de CGK geen groen licht gaf voor het samengaan van Apeldoorn en Kampen. Verder werd een scala aan opmerkingen gemaakt die onder de noemer te brengen zijn van 'leidinggeven vanuit Apeldoorn'.

Deze elementen zullen zeker een plaats krijgen in het nieuwe instellingsplan.

*Ir. W.J.A. Hanekamp,
voorzitter College van Bestuur*

Vormingscursus weer van start

In het winterseizoen 2018-2019 wordt de Vormingscursus voor de 49e maal georganiseerd. De cursus wordt op vier locaties gegeven (Apeldoorn, Drachten, Sliedrecht en Biezelinghe/Goes) in de periode half september 2018 tot half maart 2019. Iedereen kan deelnemen, er is geen vooropleiding vereist.

Het programma bestaat uit de volgende onderwerpen:

- Momenten uit de CGK-geschiedenis – drs. C.Th. Boerke
- Wat heeft de Kerk met Israël? – ds. A. Brons
- Van joods-christelijke gemeente naar kerk uit joden en heidenen (Hand. 6-15) – drs. R. van de Kamp
- De zingende gemeente – drs. J. van der Knijff
- De Maaltijd des Heeren - Principe en praktijk – drs. J.M.J. Kieviet
- Kerk en kerkjeugd – dhr. C. van Vianen

Zie voor meer informatie:

<https://www.tua.nl/nl/kennis-delen/vormingscursus>

Vormingswerk CGK

Geslaagden admissie- examens

In juni 2018 zijn via het admissie-examen toegelaten tot de studie voor het ambt van predikant in de Christelijke Gereformeerde Kerken:

J.R. (Sjors) Bulten
te Enschede

E.S. (Errit) van der Heide
te Apeldoorn

W.P. (William) de Hek
te Apeldoorn

W.L.W. (Willem) Kater
te Vleuten

J.A. (Jasper) de Kok
te Apeldoorn

EVEN VOORSTELLEN

Op 15 juni 2018 ontvingen de studenten R. (Remco) de Jong en A. (Albert) Veuger, na het afleggen van het proponentsexamen, preekconsent. Zij mogen nu voorgaan in kerkdiensten in de Christelijke Gereformeerde Kerken.

Naam:	Albert Veuger
Geboortedatum:	26 september 1984
Burgerlijke staat:	Getrouwd met Marijke Grootendorst
Kinderen:	Emma (5), Julia (2) en Laurens (0)
Kerkelijke thuisgemeente:	CGK Nijkerk
Hoofdvak:	Kerkgeschiedenis
Verwachte afstudeerdatum:	juni 2019

Naam:	Remco de Jong
Geboortedatum:	10 september 1979
Burgerlijke staat:	Getrouwd met Heleen
Kinderen:	Nadira (3) en Daniël (1)
Kerkelijke thuisgemeente:	CGK Damwoude (Andreasmunicipaliteit)
Hoofdvak:	Kerkgeschiedenis
Verwachte afstudeerdatum:	september 2019
Treffende uitspraak van een theoloog:	'Er is meer genade in Christus dan zonde in de gelovige' (Richard Sibbes)

Ontwikkeling van de TUA

Op maandagmiddag 25 juni heeft het College van Bestuur van de TUA met een achttal voorgangers uit de breedte van de CGK (zie kader) een plezierig en opbouwend gesprek gehad over de toekomst van de CGK en de TUA. Aan de deelnemers is gevraagd om vooraf schriftelijk een soort verslag in te leveren waarin men zich verplaatst naar 2030 en van daaruit terugkijkt op de ontwikkelingen vanaf de Generale Synode in 2016.

Uit de bespreking kwam naar voren dat veel kerken en kerkleden momenteel zoekende zijn vanwege besluiten van de synode, overigens niet enkel binnen de CGK. De verwachting is wel dat het aantal christelijke gereformeerden in de toekomst (flink) gaat afnemen en dat meerdere kerken meer belang gaan hechten aan plaatselijke samenwerking en zich minder verbonden gaan voelen met een landelijk kerkverband. Er zijn zorgen over het behoud van de theologie-opleiding in Nederland. De TUA kan daarin ook richting andere kerkgenootschappen van betekenis zijn. Trouwens, ook nu al is bijna de helft van de studenten in de TUA-bachelor geen CGK-lid. Wat de scenario's voor de TUA betreft, werden er twee extremen genoemd. Enerzijds de TUA als museum (dus niet meer als opleiding) en anderzijds een niet door de overheid bekostigd seminarie, dat zich enkel richt op de opleiding van CGK-predikanten. De meesten denken echter aan een zelfstandig voort blijven bestaan van de TUA als een door de overheid bekostigde universiteit, waarbij het belangrijk is om het gereformeerd-bevindelijke karakter vast te houden. Vanuit dat profiel samenwerking met anderen zoeken, is gewenst. Een Engelstalige master om ook van betekenis te zijn voor gereformeerde studenten uit het buitenland is een mogelijkheid. Gemeenereerd werd dat de kerken bij de oprichting in 1892 bewust als eerste een theologische school opgericht hebben. Een gedegen academische opleiding is voor een predikant een must. Inspelend op maatschappelijke aspecten die vandaag de dag binnen een gemeente spelen, zou er in de studie aan de TUA ook ruimte ingebouwd kunnen worden voor een bredere inzetbaarheid binnen de gemeente.

Voor het College van Bestuur is deze inbreng van buiten naar binnen van belang bij de verdere uitwerking van het instellingsplan.

*Ir. W.J.A. Hanekamp,
voorzitter CvB*

ir. J.M. ten Brinke	Hoop voor Noord	Amsterdam
drs. A.A. Egas	Sionskerk	Damwoude
ds. M.P. Hofland	Goede Herderkerk	Haarlem
drs. H. Korving	Maranatha	Urk
ds. H.C. Mijnders	Noorderkerk	Zwolle
drs. A. Th. van Olst	Evangelisch Centrum	Antwerpen / Deurne
drs. P.W.J. van der Toorn	De Fontein	Bunschoten
drs. G.J.H. Vogel	Zuidhovenkerk	Dordrecht

Themadagen Antwerp

Genieten van een heerlijke lunch in het Evangelisch Centrum.

De hedendaagse cultuur en de communicatie van het Evangelie

Het beloofden gezellige en verdiepende dagen te worden van 7 tot 10 mei 2018. De TUA-op-reis-sfeer, die velen vorig jaar al geproefd hadden tijdens de Israëlreis, kwam deze dagen weer naar voren. Het waren warme, zonnige dagen, waar we dankbaar van hebben genoten.

Franca Treur besprak de thematiek uit haar boek.

Het onderwerp was ernstig: hoe communiceren we het Evangelie in de hedendaagse cultuur? Is er dan zoveel veranderd? Moeten we het Evangelie dan ook veranderen? Of juist niet? Moeten we ons erbij neerleggen dat het Evangelie niet van deze wereld is, maar voor sommigen een dwaasheid, voor sommigen een ergernis? Met deze vragen in ons achterhoofd gingen we op stap. De studenten van alle studiejaren trokken gezamenlijk op, wat erg goed was voor de onderlinge vriendschappen en betrokkenheid (zou dit een van de redenen zijn waarom we er met z'n allen op uit gingen?).

en – TUA geniet!

Er is veel verteld, gehoord en gezien. Voor ieders interesse was er wat. Dr. G. Marnef vertelde over Antwerpen in de Reformatie en dr. J. van der Stoep over de rol van (social) media. Er werd geluisterd naar ds. A.Th. van Olst die vertelde over het Evangelisch Centrum en zijn prachtige werk daar en naar Franca Treur die de thematiek uit haar boek besprak. T. de Reus nam ons mee naar de moderne literatuur en besprak de vragen die daar aan bod komen, zoals: hoe te leven met schuld/schaamte; wat is het nut van het leven? Wat moet ik met mijn doel-/zinloosheid? Het waren vragen die herkenning oproepen... Er was Bijbelstudie en daarnaast was er een rondleiding door de stad door Th. Overbeeke en ds. K. Groeneveld en vertelde ds. H. Neels over kerk-zijn in Antwerpen. Er werd gesproken over (Antwerpse) Bijbelvertalingen door ds. K. Groeneveld en als laatste was er een bezoek aan het Plantin Moretus museum. Tussendoor werd er genoten van heerlijke maaltijden. Er werd erg goed voor ons gezorgd!

Ds. H. Neels sprak over 'Kerk-zijn in Antwerpen'.

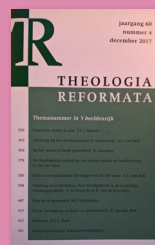
Wat blijft ons nu bij na deze dagen? De gezelligheid, de onderlinge kennismakingen, de goede gesprekken en de wezenlijke vragen over de verbreiding van het Evangelie. Hoe bereiken we de mens, en hoe en wat denkt die mens? Misschien heeft u uw antwoord al klaar, maar het antwoord ligt heel dichtbij. Wij zijn die mens. We hebben dezelfde vragen, maar wij hebben verlossende antwoorden, alleen lang niet op alle vragen. Wij zijn die mens die is opgegroeid in de Westerse welvaart. Wij zijn die mens die helemaal doordrenkt en beïnvloed is door de 21e eeuw, in ons zijn en denken. We ervaren dezelfde levensvragen, we voelen soms dezelfde leegtes, we horen on(begrijp)bare dingen. Juist in deze tijd is het zo belangrijk om de naaste lief te hebben, om de ander te dienen, om de mensen om ons heen te zien staan. Wij zijn zij. We delen in de vragen, maar we hebben wel de Troost: Heere, naar wie zullen wij heen gaan? U hebt woorden van het eeuwig leven!

Rick Schreur,
bachelorstudent

M.J. Kater, *Een samenkomst om naar te verlangen. Over het verbaazingwekkende van de kerkdienst* (Apeldoorn: De Banier, 2017).

De samenkomsten van de gemeente op zondag zijn van wezenlijke betekenis voor het tot geloof komen én voor het blijven bij het geloof. Daarom is het nuttig om meer te weten van de historische achtergrond van bepaalde gewoonten én vooral wat de verschillende onderdelen van onze samenkomsten betekenen.

A. de Muynck & D. van de Koot-Dees, 'Vorming en verbeelding. Over beeldgebruik in de kerkelijke vormingspraktijk', *Theologia Reformata* 60 (4) 2017, 398-406.

Ook in de kerk wordt steeds meer met beelden gewerkt, vaak als aanvulling op uitleg met woorden.

Dat gebeurt niet alleen met plaatjes en voorwerpen, maar ook met film. Maar wat is eigenlijk het verschil met een uitleg in woorden? In dit artikel wordt met behulp van het begrip 'verbeelding' de overlap en het verschil duidelijk gemaakt. Daarnaast worden ook enkele richtlijnen gegeven voor het al dan niet gebruiken van beelden.

J. van 't Spijker en P.L.D. Visser (red.), *Een ander evangelie? Contextualisatie in een verschuivende westerse cultuur*, Apeldoornse Studie 72 (Apeldoorn: TUA en Deputaten Evangelisatie van de CGK, 2018).

Meer dan vroeger komt het er vandaag de dag op aan de inhoud van het evangelie op een goede manier te vertolken in de samenleving waarin voor velen het evangelie van Jezus Christus slechts een van de vele opties is naast alle andere levensbeschouwingen en religieuze opvattingen. Op 12 mei 2017 was er een symposium aan de TUA waar diepgravend over deze materie is nagedacht. Het was een echt theologisch dispuut. De weerslag daarvan vormt de inhoud van deze Apeldoornse Studie.

ACTUALITEITEN

Een dag meelopen?

Denk je er over na of een studie theologie iets voor je is? Heb je besloten theologie te gaan studeren maar weet je nog niet waar? Of ben je gewoon nieuwsgierig naar hoe het er aan onze universiteit aan toegaat? Dan ben je welkom om een dag mee te komen lopen met de colleges. Je kunt dan zien wat het onderwijs aan de TUA inhoudt, hoe het gegeven wordt en waar de accenten liggen. Je kunt de sfeer komen proeven en kennismaken met studenten en hoogleraren. Er is voldoende gelegenheid om je vragen te stellen. Een dag als gast de colleges volgen, kan op dinsdagen (en eventueel donderdagen) in de collegeperiodes. Die zijn in studiejaar 2018/2019 als volgt:

Blok 1 – 3 september t/m 12 oktober 2018

Blok 2 – 12 november t/m 21 december 2018

Blok 3 – 4 februari t/m 15 maart 2019

Blok 4 – 23 april t/m 7 juni 2019

Reken op een dag van 09.00 uur tot in de loop van de middag.

Heb je er zin in gekregen? Mail dan even met de studieadviseur, Wilma van der Zande: jwvanderzande@tua.nl. Ook voor meer informatie over de studie in Apeldoorn kun je met haar contact opnemen.

Alice Langbroek: 'In Indonesië ontdekte ik hoe gereformeerd ik eigenlijk ben!'

Al twaalf jaar woont en werkt Alice Langbroek (49) in Medan, Indonesië, waar ze lesgeeft aan een theologische hogeschool. Meestal geeft ze les over het Oude Testament, maar het laatste jaar is 'Spiritual Formation' het vak waarin ze lesgeeft.

'Het is een enorme theologische hogeschool', vertelt Alice. 'Afgelopen jaar waren er 180 eerstejaars, verdeeld over vijf parallelklassen: vier in de predikantsopleiding en één klas die de opleiding tot godsdienstleraar doet.' Het gaat er wel wat anders aan toe dan op de TUA. 'In de lessen Oude Testament is er elke week een groepje studenten dat een presentatie voorbereidt. Die wordt uitgeprint, voor iedere student gekopieerd, en vervolgens voorgelezen en bediscussieerd. Het academisch niveau is een stuk lager dan aan de TUA. Vooral de studenten die van het platteland komen hebben geen goed onderwijs gehad. Ik vind het erg frustrerend als studenten acht pagina's vol hebben geschreven naar aanleiding van een perikoop, en als ik dan vervolgens vragen stel over de tekst, hebben ze geen idee. We lezen bijvoorbeeld "En hij zei tegen hen...". Als ik dan vraag: "Wie is

'hij' en wie is 'hen'?", hebben ze geen antwoord!'

Volwassen worden

Naast het lesgeven aan de theologische hogeschool geven Alice en haar man zendingscursussen en zijn ze mentor van nieuwe trainers voor deze cursussen. Alice: 'Vooral dat laatste vind ik superleuk om te doen. Onze

ten inschakelen door de Heilige Geest om het evangelie verder te vertellen. Zending in Indonesië door Indonesiërs is lange tijd vergeten, doordat het werd gezien als de taak van de blanke. De kerk groeit verder vanzelf door het geboorteoverschot. Er is ook veel angst voor de gevolgen: wat gaat er gebeuren als we het evangelie gaan vertellen? En een

'Vooral de liefde van de TUA-docenten voor de Schriften, het respect voor Gods Woord en de aandacht voor de brontalen zijn me bijgebleven'

uitzendingstekst was 2 Tim. 2:2 ("Geef wat je geleerd hebt door aan anderen die ook weer anderen kunnen onderwijzen"). Ik geloof dat het tijd is voor de kerk in Indonesië om volwassen te worden, óók op het gebied van zending. De onbereikte bevolkingsgroepen in Indonesië kunnen alleen bereikt worden als de lokale christenen zich la-

houding van: als anderen ons niet lastigvallen, vallen wij hen niet lastig.'

Frutsels en theorieën

Wat heeft ze in haar huidige werk aan de bagage die ze vanuit de TUA meekreeg? 'In Indonesië ontdekte ik hoe gereformeerd ik eigenlijk ben! De gedegen aandacht voor de Bijbeltekst zelf,

niet alleen allerlei theorieën eromheen, is zo belangrijk! Mijn studenten hebben de neiging zich te verliezen in allerlei frutsels en theorieën die ze in boeken hebben gevonden. De woorden zelf verliezen ze daarbij nog weleens uit het oog. Vrijwel alle preken die ik hoor, hebben maar een heel vage link met de Bijbeltekst; de tekst reikt alleen het thema van de preek aan.' Er is in de kerken een verplicht leesrooster waarin staat over welke tekst wanneer moet worden gepreikt. Alice: 'Het aardige daarvan is dat dominees kunnen samenwerken en van elkaar leren in hun voorbereidingen. Nadeel is dat het geen ruimte geeft in de keuze van de preektekst. Die ruimte nemen de meeste predikers dan maar zelf door de tekst alleen als springplank te gebruiken. Een voorbeeld van hoe het met Kerst ging: de preektekst was "En zij vonden het Kind met zijn moeder". De preek ging vervolgens over het gezinsleven: met wie of wat worden onze kinderen gevonden? Met de tv? Met de oppas? Een kind hoort bij zijn moeder te zijn!'

Wat Alice het meest heeft gewaardeerd aan haar studie aan de TUA is de persoonlijke aandacht voor de studenten. 'Zo probeer ik het nu ook te doen met mijn eigen studenten, maar het is wel lastig met zulke grote groepen. In de lessen Spiritual Formation krijg ik 180 studenten tegelijk in de klas! Verder zijn haar van Apeldoorn vooral de liefde van de docenten voor de Schriften, het respect voor Gods Woord en de aandacht voor de brontalen bijgebleven.

Paspoort

Naam:	Alice Langbroek-Knoeff
Woonplaats:	Medan, Indonesië
Geboortedatum:	11 september 1968
Burgerlijke staat:	Gehuwd met Evert Langbroek
Studietijd aan de TUA:	1986-1995
Afstudeerscriptie:	'Taal en Denken. Over Boman en Barr' (voor het hoofdvak Oude Testament. Alice is cum laude afgestudeerd bij prof. Peels).